

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
ФИЛОСОФИЯ ЖӘНЕ САЯСАТТАНУ ФАКУЛЬТЕТІ
ЖАЛПЫ ЖӘНЕ ҚОЛДАНБАЛЫ ПСИХОЛОГИЯ КАФЕДРАСЫ

Профессор С.М. Жақыповтың туғанына 66 жыл толуына арналған

**«БІЛІМ БЕРУ ЖҮЙЕСІНДЕГІ
БӘСЕКЕГЕ ҚАБІЛЕТТІ ТҰЛҒАНЫ ДАМЫТУДЫҢ
ҚАЗІРГІ ТЕНДЕНЦИЯЛАРЫ»** атты

Халықаралық ғылыми-әдіснамалық конференцияның

МАТЕРИАЛДАРЫ

МАТЕРИАЛЫ

международной научно-методической конференции

**«СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОЙ ЛИЧНОСТИ В ОБРАЗОВАНИИ»**,

посвященной 66-летию со дня рождения профессора С.М. Джакупова

MATERIALS

of International Scientific and methodical Conference

**«MODERN DEVELOPMENT TRENDS
COMPETITIVE PERSON IN EDUCATION»**,

dedicated to the 66th anniversary of Professor S.M. Dzhakupov

Алматы, 29 сәуір, 2016 ж.

Философия және саясаттану факультеті
Жалпы және қолданбалы психология кафедрасы

Профессор С.М. Жакыповтың туғанына 66-жыл толуына
арналған «БІЛІМ БЕРУ ЖҮЙЕСІНДЕГІ БӘСЕКЕГЕ ҚАБІЛЕТТІ ТҮЛҒАНЫ
ДАМЫТУДЫҢ ҚАЗІРГІ ТЕНДЕНЦИЯЛАРЫ» атты
Халықаралық ғылыми - әдіснамалық конференцияның
МАТЕРИАЛДАРЫ

МАТЕРИАЛЫ
международной научно-методической конференции
«СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОЙ ЛИЧНОСТИ В ОБРАЗОВАНИИ»,
посвященной 66-летию со дня рождения профессора С.М. Джакупова

MATERIALS
of International Scientific Conference
«MODERN DEVELOPMENT TRENDS COMPETITIVE
PERSON IN EDUCATION»,
dedicated to the 66th anniversary of
Professor S.M. Dzhakupov

Ұйымдастыру алқасы:

Төраға:

Мұтанов Ғ.М., техника ғылымдарының докторы, профессор, академик, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ ректоры

Төраға орынбасарлары:

Бүркітбаев М.М., химия ғылымдарының докторы, профессор, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ бірінші проректоры

Рамазанов Т.С., физика-математика ғылымдарының докторы, профессор әл-Фараби атындағы ҚазҰУ ғылыми жұмыс жөніндегі проректоры

Ахмед-Заки Д.Ж., физика-математика ғылымдарының докторы, профессор, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ оқу жұмысы жөніндегі проректоры

Хикметов А.К., әл-Фараби атындағы ҚазҰУ Академиялық мәселелер жөніндегі департамент директоры

Құмарғалиева С.Ш., әл-Фараби атындағы ҚазҰУ Әдістемелік бөлімінің басшысы

Масалимова А.Р., философия ғылымдарының докторы, профессор, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ философия және саясаттану факультетінің деканы

Әлғожаева Н.С., педагогика ғылымдарының кандидаты, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ философия және саясаттану факультетінің деканының оқу-әдістемелік және тәрбие жұмысы жөніндегі орынбасары

Мейрбаев Б.Б., философия ғылымдарының кандидаты, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ философия және саясаттану факультетінің деканының ғылыми-инновациялық жұмыс және халықаралық ынтымақтастық жөніндегі орынбасары

Жұбаназарова Н.С., психол.ғ.к., жалпы және этникалық психология кафедрасының доценті

әл-Фараби атындағы ҚазҰУ философия және саясаттану факультетінің әдістемелік бюро төрайымы

Қалымбетова Э.К., психология ғылымдарының кандидаты, доцент, жалпы және этникалық психология кафедрасының меңгерушісі

Ұйымдастыру алқасының мүшелері:

Жарықбаев Қ.Б., пед.ғ.д., психол.ғ.д., жалпы және этникалық психология кафедрасының профессоры

Баймолдина Л.О., PhD, жалпы және этникалық психология кафедрасының доценті, оқу-әдістемелік және тәрбие жұмысы жөніндегі кафедра меңгерушісінің орынбасары

Сейітнұр Ж.С., психол.ғ.к., жалпы және этникалық психология кафедрасының аға оқытушысы, ғылыми-инновациялық жұмыс және халықаралық ынтымақтастық жөніндегі кафедра меңгерушісінің орынбасары

Түркпен-ұлы Ж. пед.ғ.к., жалпы және этникалық психология кафедрасының профессоры

Ким А.М., психол.ғ.д., жалпы және этникалық психология кафедрасының профессоры

Дүйсенбеков Д.Д., психол.ғ.д., жалпы және этникалық психология кафедрасының профессор

Бердібаева С.К., психол.ғ.д., жалпы және этникалық психология кафедрасының профессоры

Аймағанбетова О.Х., психол.ғ.д., жалпы және этникалық психология кафедрасының профессоры

Ахтаева Н.С., психол.ғ.д., жалпы және этникалық психология кафедрасының профессоры

Тоқсанбаева Н.Қ., психол.ғ.д., жалпы және этникалық психология кафедрасының профессоры

Ташимова Ф.С., психол.ғ.д., жалпы және этникалық психология кафедрасының профессор м.а.

Кабакова М.П., психол.ғ.к., жалпы және этникалық психология кафедрасының доценті

Толегенова А.А., PhD доктор, жалпы және этникалық психология кафедрасының доцент м.а.

Камзанова А.Т., PhD доктор, жалпы және этникалық психология кафедрасының доцент м.а.

Жолдасова М.К., PhD доктор, жалпы және этникалық психология кафедрасының доцент м.а.

Лиясова А.А., жалпы және этникалық психология кафедрасының аға оқытушысы

Адилова Э.Т., жалпы және этникалық психология кафедрасының оқытушысы

Профессор С.М. Жақыповтың туғанына 66-жыл толуына арналған «Білім беру жүйесіндегі бәсекеге қабілетті тұлғаны дамытудың қазіргі тенденциялары» атты халықаралық ғылыми - әдіснамалық конференцияның материалдары. – Алматы: Қазақ университеті, 2016. – 371 б.

ISBN 978-601-04-1891-2

ISBN 978-601-04-1891-2

© КазНУ имени аль-Фараби, 2016

"ПСИХОЛОГ - ОДНА ИЗ САМЫХ ГУМАННЫХ ПРОФЕССИЙ, ПОЗВОЛЯЮЩИХ ОСУЩЕСТВЛЯТЬ ПРАКТИЧЕСКИ ВЫРАЖЕНИЕ СВОЕЙ БЛАГОДАРНОСТИ ЧЕЛОВЕЧЕСТВУ В ЦЕЛОМ И ВСЕМ ЛЮДЯМ, КОТОРЫЕ КОГДА-ЛИБО, ОКАЗЫВАЯСЬ РЯДОМ СО МНОЙ, НЕИЗМЕННО ПРИНИМАЛИ УЧАСТИЕ В МОЕМ СТАНОВЛЕНИИ."

С.М. ДЖАКУПОВ

<i>Ниязбекова А.Б., Тұрдалиева Ш.Т., Маталиева А.</i> ЖОБАЛАУ ІС-ӘРЕКЕТІ АРҚЫЛЫ ОҚУШЫЛАРДЫҢ ЗЕРТТЕУ МӘДЕНИЕТІН ҚАЛЫПТАСТЫРУ	78
<i>Бөрібекова Ф.Б., Лухманкәкімқызы Г.</i> ЕСТУ ҚАБІЛЕТІ ЗАҚЫМДАЛҒАН БАЛАЛАРҒА АРНАЛҒАН АРНАЙЫ МЕКТЕПТЕГІ (ДАЙЫНДЫҚ СЫНЫБЫ) МАТЕМАТИКА САБАҒЫНДА ДИДАКТИКАЛЫҚ ОЙЫНДАРДЫ ҚОЛДАНУ	82
<i>Борбасова Г.Б., Есбергенова Г.Б., Тоқсанбаева Н.Қ.</i> ҚАРЫМ-ҚАТЫНАС – ТҮЛҒАНЫҢ ТАНЫМДЫҚ ІС-ӘРЕКЕТІН ДАМУДЫҢ НЕГІЗІ	86
<i>Mahfooz Mujtaba, Kamzanova A.T., Джакупов М.С.</i> WOMEN IN THE WHIRLPOOL OF VIOLENCE IN AFGHANISTAN	90
<i>Akbari Sayed Anwar, Kamzanova A.T.</i> THE CIRCUMSTANCES OF PRIMARY AND SECONDARY EDUCATION IN AFGHANISTAN	91
<i>Бейсенова Ж.Ж., Нурлан А.</i> КӘСІБИ ДАЙЫНДЫҚ МӘСЕЛЕСІ - КӘСІБИ БІЛІМ БЕРУГЕ НЕГІЗДЕЛЕДІ	93
<i>Бекова Ж.К., Мандыкаева А.Р.</i> ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНО – ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЕ, КУЛЬТУРНЫЕ ЦЕННОСТИ И ИХ ВЛИЯНИЕ НА ВЫБОР ПРОФЕССИИ	96
<i>Сарсенбаева Б.Г., Демиденко Р.Н., Аплашова А.Ж.</i> ВЗАИМОУСЛОВЛЕННОСТЬ ЛИЧНОСТИ И СОЦИАЛЬНОГО ОКРУЖЕНИЯ <i>Еркінбекова М.А.</i> БІЛІМ БЕРУ СУБЪЕКТИЛЕРІНІҢ БІРЛЕСКЕН ІС-ӘРЕКЕТТЕГІ КӘСІБИ КОММУНИКАЦИЯЛЫҚ ІСКЕРЛІКТЕРІН ҚАЛЫПТАСТЫРУ ҚҰРАЛДАРЫ	101
<i>Абдрашитова Т.А.</i> КОГНИТИВНЫЙ ПОДХОД К ОБЪЯСНЕНИЮ ПСИХОЛОГИЧЕСКИХ ДЕТЕРМИНАНТ РЕЛИГИОЗНО-ПОЛИТИЧЕСКОГО ЭКСТРЕМИЗМА, ТЕРРОРИЗМА	103
<i>Айтышева А.М., Урузбаева Г.Т.</i> МАМАНДЫҚ ТАҢДАУДЫҢ ҚАЗІРГІ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ МӘСЕЛЕЛЕРІ	107
<i>Бисембаева Т.Ж.</i> ОҚУШЫЛАРДЫҢ ЭМОЦИОНАЛЬДЫ МАЗАСЫЗДАНУЫ, ОНЫҢ ӨЗІН-ӨЗІ БАҒАЛАУҒА ӘСЕРІ	110
<i>Мусина Г.М.</i> ЖАСӨСПІРІМДІК КЕЗЕҢДЕГІ СУИЦИАЛДЫ МІНЕЗ-ҚҰЛЫҚ ЖӘНЕ ОНЫҢ АЛДЫН-АЛУ ЖОЛДАРЫ	112
<i>Садықова Н.М., Жұбаназарова Н.С., Болтаева Ә.М.</i> ТҮЛҒАЛЫҚ ЖӘНЕ КӘСІБИ ӨЗІНДІК АНЫҚТАУ ӘЛЕУМЕТТЕНУДІҢ НӘТИЖЕСІ РЕТІНДЕ	115
<i>Сейітнұр Ж.С., Жолдасова М.К.</i> СӘЛКЕН БАЛАУБАЕВ САЯСИ ҚУҒЫН-СҮРГІНГЕ ҰШЫРАҒАН ҚАЗАҚ ПСИХОЛОГЫ	118
<i>Усенова А.К.</i> ҚАЙЫРЫМДЫЛЫҚ АДАМГЕРШІЛІК БЕЛГІСІ	121
<i>Шайжанова Қ.Ү.</i> ОТБАСЫНДАҒЫ ЕРЛІ-ЗАЙЫПТЫЛАР АРАСЫНДАҒЫ ҚАРЫМ- ҚАТЫНАСТАРЫНЫҢ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ	125
<i>Лиясова А.А., Болтаева Ә.М.</i> ТҮЛҒАНЫҢ ҚҰНДЫЛЫҚТАРҒА БАҒДАРЛАНУЫНЫҢ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ	127
	132

WOMEN IN THE WHIRLPOOL OF VIOLENCE IN AFGHANISTAN

Generally Afghanistan from the aspect of history, culture, literature, and its industry always praise. But it is clear for all of us that Afghanistan has passed Three decades of war, and war is the main cause of lots of problems in each society, particularly domestic violence. Unfortunately Afghan society also is one of those communities that violence with different forms and at different levels has seen. Violence across Afghanistan is pervasive and has different consequences in different parts of the country. Violence against women is widespread, and it has deep and acute roots. The violence in Afghanistan that effects on a large parts of women and girls takes root from the lack of awareness of women's right in Islam, Male-dominated society, traditional approach, low level of literacy of people, and psychological problems. Despite the law on elimination of violence against women in 2009 in four chapters and 49 articles has passed. The objectives in Article 2 of this law are: Providing legal rights and human dignity of women, Maintain the family's health and the fight against customs, traditions and habits contrary to the provision of the sacred religion of Islam that responsible for violence against women, Protecting victims of violence ((female victim)), Prevention violence against women, Rising public Awareness about violence against women. Prosecute perpetrators of violence against women. But still violence against women is continuing [1, p. 10].

Unfortunately in recent year we are witness of increasing of domestic violence comprehensively in different areas of Afghanistan in different level and different types. Commonly violence against women in Afghanistan includes: physical violence, sexual violence, verbal psychological violence, economic violence, other violence such as: early marriage, Self-Immolation, forced marriage, deflagrate, Suicide, Baad.

According to a research which carried out by the Afghanistan independent human rights commission (AIHRC) on March 21, 2012 more than 3000 instance of violence were registered by AIHRC which covers different types of violence against women. 3331 instance of violence were

Article 5 of the law on elimination of violence against women has defined violence against women indicates that each action which causes "harm to the individual's character, emotion, body or property" are considered as violence against women.

Article 5: The following acts committed against women, has known violence such as: Article 5 of the law also specified important instances of violence against women as: 1) Rape, 2) Forcing into prostitution, 3) Recording and publicizing the identity of the victims, 4) Burning, throwing acid and other toxic materials, 5) forcing into self-emulation, suicide or use of poison or other toxics, 6) injuring or disabling, 7) beating and tearing, 8) sale of women for marriage, 9) giving bad, 10) forcing to marriage, 11) prevention from getting married, 12) marrying an under-age, 13) mistreatment, humiliation and threatening, 14) annoying and harassing, 15) forced isolation, 16) not providing alimony, 17) deriving from inheritance, 18) not paying Mahria, 19) disallowing access to personal belongings, 20) disallowing education and work, 21) harsh labor, 22) marrying more than one wife without considering Article 86 of the Civil Law and 23) disallowing connections with friends [2, p.1-2].

In some family we see violence between parents and in some of them we can see violence between parents and parents toward their children. Despite after the collapse of the Taliban in Afghanistan, Institutions of civil society, have begun efforts Such as education program, celebrate the International Day for the Elimination of Violence in different cities of Afghanistan, preparing and distributing films about domestic violence and its bad consequences, which has been somewhat effective, but it wasn't enough, to eliminate the culture of violence especially violence against women. Because on the one hand still Forced and early marriages, Beating of women and prevent

their social activities as tribal customs still continuing in various parts of Afghanistan. And on the other hand some families for changing the Undesirable behaviors of their members resort to different types of violence Physical and psychological punishment.

Reference

1. The law on elimination of violence against women. Independent human rights commission (AIHRC) on March 21, 2012.

Article dedicated to define violence problems across Afghanistan. Violence against women is widespread, and it has deep and acute roots. In addition, the violence in Afghanistan that effects on a large part of women and girls was analyzed.

В статье рассматривается проблемы насилия в Афганистане. В частности, проведен анализ влияния насилия на женскую популяцию Афганистана.

Akbari Sayed Anwar, Kamzanova A.T.

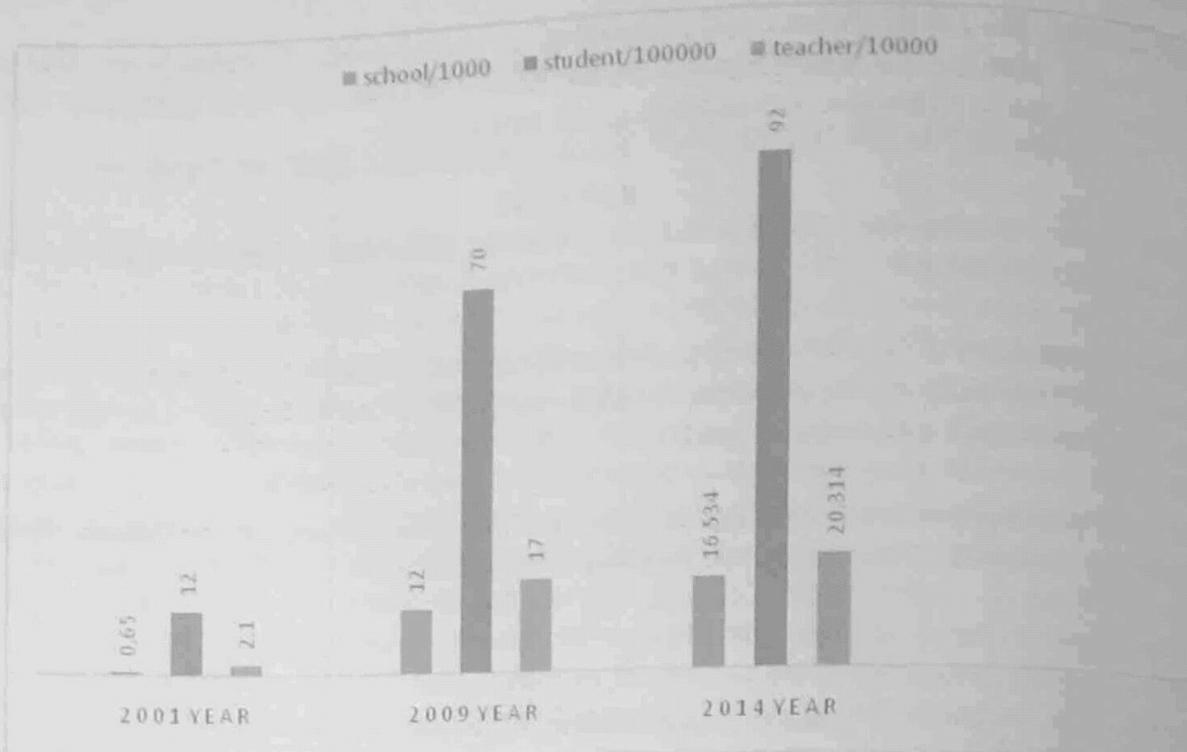
THE CIRCUMSTANCES OF PRIMARY AND SECONDARY EDUCATION IN AFGHANISTAN

In last four decades war has impacted the country's education infrastructure. During the last fourteen years, despite the fact that the purpose rehabilitation and reconstruction of education work took place but still been coping illiteracy close to half of the community. A large number of schools have no buildings that set their curricula under tents and rental locations. Insecurity also added to the educational problems that led to the closure of hundreds of school. In addition, the low level of ability and professional knowledge lead teachers to punish students against educational law of Afghanistan, which is harmful for learning and student.

General Situation of Education

During the Soviet occupation of Afghanistan in 1980s and the country's domestic war in 1990s, the foundation of education in Afghanistan breakup. In the middle of the 1990s, about 650 schools were active. In 1996 the Taliban regime restricted education for females, and the madrassa (mosque school) became the main source of primary and secondary education. During this period, rather than science such as chemistry and physics lessons in schools, religious education was emphasized further. About 1.2 million students were enrolled in schools during the Taliban, with fewer than 50,000 of them girls [1, 2].

This chart shows the promoted statistics of schools, students, and teacher from 2001 to 20014

After America's invasion of Afghanistan and the fall of the Taliban in 2000, with the creation of a transitional government education situation is gradually improving, but there are still more problems in the way of education.

Despite the progress and achievements, there are still major challenges facing the education system will present below.

- A considerable number of qualified teaching children do not have access to education•About 7 million of our compatriots are illiterate
- Only 60% of teachers are graduated class of 14 or higher professional education system.
- Still about 50% of the country's schools isn't repaired and students are learning under tents or rental houses.
- Together with other challenges insecurity have caused in 9 provinces in about 300 schools are still closed and idle [3].

Corporal punishment has become a seemingly accepted disciplinary method of school discipline in Afghanistan. Half of all interviewed teachers believe that they have a right to beat children.

Also, a number of students in Afghanistan's schools complainsome teachersfor corporal punishment. Some of students' parents also say, that some teachers to improve student behavior and for learning objectives use violence and inappropriate behavior.

Despite, that corporal punishment of students is prohibited by the laws of education and penal code of Afghanistan and not allowed any of the teachers to beat the students for education [4, 5].

The corporal punishment from the perspective of the human rights commission is also a crime and should not be used in this way to educate children.

Psychologists also believe that physical punishment, its negative impact on the morale of the students and it can't be a good way to teach students.

Corporal punishment since past continue in more schools of Afghanistan to still, it lead students to escape from school, get injury that has concerned officials and parents.

Even Ashraf Ghani President of I.R Afghanistan at the beginning of the academic year 1394 (2015), it was pointed out and demand to reduce it [6, 7].

Conclusion

We live in the twenty-first century that is the world of science and technology. While, Afghanistan is in the dark and away from access to education. If not take steps for Rehabilitation

and Development of Education and don't revise to policies and strategies, that will create social and economic problems not only around country, it may be abroad country for region problematic.

Reference

1. Helpdesk Report: Violence and sexual abuse in schools in Afghanistan and Pakistan Date: 05 November 2012
2. http://www.bbc.com/persian/afghanistan/2015/03/150319_k03_ghani_schools_education_quality
3. Annual report of Ministry of Education of Afghanistan (2014)
4. Formal publication of Afghanistan's Government according to PENAL CODE in 1979
5. <http://moe.gov.af/fa/page/2021> formal web page of Afghanistan's Ministry of Education
6. Afghanistan Governmental formal publication about EDUCATIONAL LAW in 2008
7. <https://fa.wikipedia.org>

Abstract: Article dedicated to define educational problems that led to the closure of hundreds of school in Afghanistan. In addition, the low level of ability and professional knowledge lead teachers to punish students against educational law of Afghanistan, which is harmful for learning and student.

Резюме: В статье рассматриваются проблемы образования, которые способствуют к закрытию многих школ в Афганистане. В частности, рассматриваются проблемы профессиональных знаний и способностей учителей, приводящих к насилию учеников, способствующие ухудшению процесса обучения и нарушающие существующее законодательство об образовании в Афганистане.

Ж.Ж.Бейсенова, А.Нурлан

КӘСІБИ ДАЙЫНДЫҚ МӘСЕЛЕСІ - КӘСІБИ БІЛІМ БЕРУГЕ НЕГІЗДЕЛЕДІ

Педагогикалық психологияның саласы ретінде психология кәсіби білім беруде, оқу мен тәрбиенің психологиялық механизімін зерттейді.

«Мамандық» термині адамның еңбек іс әрекетінде, белгілі бір дайындықты қажет ететін және қарапайым материалдық жағдайды қамтамасыз етудің жолы ретінде қарастырылады.

«Мамандық» термині сонымен қатар белгілі бір адамға тән білім жүйесі, қабілет және дағды ретінде қарастырылады[1].

«Кәсіби білім беру» түсінігі арнайы білім беру арқылы және кәсіби техникалық, орта және жоғарғы білім беру орталары арқылы айқындалуы мүмкін. Кәсіби білім беру, нақты мамандықтың белгілі бір білімі және дағдысымен байланысты. Соның нәтижесінде, кәсіби білім беру мамандарды дайындауда бастауып, орта және жоғарғы кәсіби білім беру орталықтарында, сонымен қатар жоғарғы оқу орнынан кейінгі білім алудың кәсіби білім берудің жүйесі арқылы іске асырылады.

Кәсіби білім берудің мамандық алуға бағытталуы, кәсіби дайындық мәселесін зерттеу қажет болғандықтан, кәсіп таңдау, тұлғаның кәсіби дамуының кезеңдеріне талдау жасау және олармен байланысты психологиялық мәселені кәсіби іс-әрекетте бірге алып жүру.

Кәсіби білім беру ұйымы төмендегі принциптерге бағынуы керек:

•арнайы білім беру тенденцияларының әлемдік қазіргі заманның кәсіби білім беруіне сәйкес келу принципі;